

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра фізичного виховання

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан гуманітарно-педагогічного факультету, доц.
Інна САВИЦЬКА
“ ” _____ 2023 р.

“СХВАЛЕНО”
на засіданні кафедри фізичного виховання
Протокол № 20 від 30.05. 2023 р.
завідувач кафедри фізичного виховання
Микола КОСТЕНКО

”РОЗГЛЯНУТО”
Гарант ОПШ
«Фізична культура і спорт» (ОС «Бакалавр»),
доцент кафедри фізичного виховання
Сава БРИНЗАК

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ**

спеціальність _____ 017 «Фізична культура і спорт» _____
освітньо-професійна програма _____ «Фізична культура і спорт» _____
факультет (НП) _____ Гуманітарно-педагогічний _____

Розробник: канд. педагогічних наук, професор, професор кафедри фізичного виховання Путров С.Ю., канд. педагогічних наук., доцент кафедри фізичного виховання Мирошніченко В.О.

Київ – 2023

1. Опис навчальної дисципліни

ОК 6. «ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ»

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	
Освітній ступінь	<i>бакалавр</i>
Галузь знань	<i>01 Освіта/Педагогіка</i>
Спеціальність	<i>017 «Фізична культура і спорт»</i>
Освітньо-професійна програма	<i>«Фізична культура і спорт»</i>
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	<i>Обов'язковий освітній компонент</i>
Загальна кількість годин	<i>120</i>
Кількість кредитів ECTS	<i>4</i>
Кількість змістових модулів	<i>4</i>
Курсовий проект (робота) (за наявності)	<i>Не передбачено</i>
Форма контролю	<i>Екзамен</i>
Показники навчальної дисципліни для денної форми навчання	
	<i>денна форма навчання</i>
Рік підготовки (курс)	<i>Перший (1курс)</i>
Семестр	<i>перший</i>
Лекційні заняття	<i>30 год.</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>30 год.</i>
Лабораторні заняття	<i>-</i>
Самостійна робота	<i>60 год.</i>
Індивідуальні завдання	<i>-</i>
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання:	
аудиторних	<i>4 год.</i>
самостійна робота студента	<i>4 год.</i>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни «Вступ до спеціальності» полягає у забезпеченні становлення глибокої зацікавленості студентів до професії у сфері фізичної культури і спорту, у формуванні мотивів, необхідних для високопродуктивної та творчої навчальної роботи у період навчання у вищому педагогічному навчальному закладі, у сприянні розвитку суспільної, педагогічної та колективістської спрямованості майбутнього фахівця з фізичної культури та спорту, у знайомстві зі змістом і внутрішнім розпорядком роботи вищого педагогічного навчального закладу, у сприянні успішної соціальної та дидактичної адаптації до нових умов життєдіяльності

Завдання дисципліни:

- Охарактеризувати місце фізичної культури в загальній культурі людства;
- Охарактеризувати основні форми і засоби фізичної культури;
- Обґрунтувати основні функції фізичної культури;
- Сформуувати у студентів знання щодо визначення поняття «фізична культура»;
- Розкрити питання щодо тлумачення поняття «фізичне виховання»;
- З'ясувати основні трактування поняття «спорт»;
- Сформуувати знання щодо історії зародження і розвитку спорту;
- Розкрити питання щодо міжнародних спортивних організацій;
- Дослідити питання щодо сучасних досягнень та проблем українського спорту;
- Сформуувати знання про організацію освітнього процесу в закладі вищої освіти;
- Розкрити питання щодо науково-методичного забезпечення навчального процесу;
- З'ясувати основні форми організації навчання в закладі вищої освіти;
- Охарактеризувати структуру професійної підготовки фахівців фізичного виховання та спорту в Великій Британії;
- Розкрити питання щодо структури професійної підготовки фахівців фізичного виховання та спорту в Австрії;
- З'ясувати структуру професійної підготовки фахівців фізичного виховання та спорту у Бельгії.
- Дати визначення поняттям «компетенція» та «компетентність» ;
- Розкрити питання щодо загальних компетентностей, якими повинен оволодіти бакалавр з фізичного виховання і спорту;
- Охарактеризувати спеціальні компетентності, якими повинен оволодіти бакалавр з фізичного виховання і спорту;
- Сформуувати знання про структуру вищої освіти в Україні;
- Розкрити питання щодо поняття про професію, спеціальність, посаду;
- З'ясувати основні посади бакалаврів фізичної культури і спорту;
- Охарактеризувати особу тренера в сучасному спорті і його функціональні обов'язки;
- Дати визначення поняттю «Професійна майстерність тренера» ;
- Розкрити питання щодо складових професійної майстерності та структури діяльності тренера;
- Ґрунтовно оволодіти знаннями щодо криз професійного становлення та їх подолання;

- Охарактеризувати основні чинники криз професійного становлення;
- Перевірити знання щодо професійних деструкцій та шляхів їх подолання;
- Визначити основні етапи професійного шляху фахівця;
- Розкрити питання щодо періодизації професійного становлення фахівця у сфері фізичної культури і спорту;
- Охарактеризувати професійне самовизначення студентів як невід'ємну складову професійної підготовки у закладі вищої освіти;
- Визначити основні проблеми сфери фізичної культури і спорту на сучасному етапі;
- Розкрити питання щодо завдань сфери фізичної культури і спорту на сучасному етапі;
- Охарактеризувати поняття професійно-педагогічного іміджу фахівця;
- Розкрити питання щодо іміджу та флеш-іміджу фахівця фізичного виховання та спорту;
- Визначити іміджмейкінг фахівців фізичної культури та спорту;
- Сформувати знання про структуру підготовленості тренера;
- Визначити модельні характеристики професійної кваліфікації тренера;
- З'ясувати основні функції діяльності тренера-викладача;
- Охарактеризувати особистість тренера;
- Розкрити питання щодо професійних здібностей тренера-викладача;
- Охарактеризувати творчі здібності тренера- викладача;
- Сформувати знання щодо методів активного навчання, їх особливостей та характерних ознак;
- Розкрити питання щодо особливостей застосування активних методів навчання в майбутній тренерсько-викладацькій діяльності.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 2. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК 1. Здатність забезпечувати формування фізичної культури особистості.

СК 6. Здатність до розуміння ретроспективи формування сфери фізичної культури і спорту.

СК 14. Здатність до безперервного професійного розвитку.

результати навчання:

РН 1. Здійснювати аналіз суспільних процесів у сфері фізичної культури і спорту, демонструвати власне бачення шляхів розв'язання існуючих проблем.

РН 2. Спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування.

РН 4. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення.

РН 5. Засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

РН 20. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

**3. Програма та структура навчальної дисципліни
«Вступ до спеціальності»
повного терміну денної форми навчання**

Назви Змістовних модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	тижні	усього	у тому числі		
			лекції	практичні	СРС
Змістовний модуль 1 Фізична культура як суспільне явище та галузь професійної діяльності					
Тема 1.1. Фізична культура як суспільне явище	1	8	2	2	4
Тема 1.2. Тезаурус фізичного виховання і спорту	2	8	2	2	4
Тема 1.3. Фізкультурно-спортивний рух в територіальних громадах України	3	8	2	2	4
Разом за змістовним модулем 1	-	24	6	6	12
Змістовний модуль 2 Структура підготовки фахівців зі спорту та фізичного виховання					
Тема 2.1. Організація освітнього процесу у закладах вищої освіти	4	8	2	2	4
Тема 2.2. Структура професійної підготовки фахівців фізичного виховання та спорту в зарубіжних країнах	5	8	2	2	4
Тема 2.3. Компетентності, якими повинен оволодіти бакалавр з фізичного виховання і спорту	6	8	2	2	4
Тема 2.4. Структура кадрового забезпечення спеціальності 017 фізична культура і спорт	7	8	2	2	4
Разом за змістовним модулем 2	-	32	8	8	16
Змістовний модуль 3 Професійна діяльність тренера-викладача					
Тема 3.1. Особливості професійної діяльності тренера-викладача в сільських територіальних громадах	8	8	2	2	4
Тема 3.2. Труднощі на шляху професійного становлення	9	8	2	2	4
Тема 3.3. Професійне самовизначення студентів як невід'ємна складова їх професійної підготовки у закладі вищої освіти	10	8	2	2	4
Тема 3.4. Проблеми та завдання сфери фізичної культури і спорту на сучасному етапі	11	8	2	2	4
Разом за змістовним модулем 3	-	32	8	8	16
Змістовний модуль 4 Педагогічний портрет тренера					
Тема 4.1. Професійно-педагогічна культура та імідж фахівця фізичного виховання та спорту	12	8	2	2	4
Тема 4.2. Основні функції діяльності тренера-викладача	13	8	2	2	4
Тема 4.3. Педагогічні та творчі здібності тренера-викладача	14	8	2	2	4
Тема 4.4. Застосування методів активного навчання в майбутній тренерсько-викладацькій діяльності	15	8	2	2	4
Разом за змістовним модулем 4	-	32	8	8	16
Усього годин	15	120	30	30	60

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
1.	Фізична культура як суспільне явище	2
2.	Тезаурус фізичного виховання і спорту	2
3.	Фізкультурно-спортивний рух в Україні	2
4.	Організація освітнього процесу у закладах вищої освіти	2
5.	Структура професійної підготовки фахівців фізичного виховання та спорту в зарубіжних країнах	2
6.	Компетентності, якими повинен оволодіти бакалавр з фізичного виховання і спорту	2
7.	Структура кадрового забезпечення спеціальності 017 фізична культура і спорт	2
8.	Особливості професійної діяльності тренера-викладача	2
9.	Труднощі на шляху професійного становлення	2
10.	Професійне самовизначення студентів як невід'ємна складова їх професійної підготовки у закладі вищої освіти	2
11.	Проблеми та завдання сфери фізичної культури і спорту на сучасному етапі	2
12.	Професійно-педагогічна культура та імідж фахівця фізичного виховання та спорту	2
13.	Основні функції діяльності тренера-викладача	2
14.	Педагогічні та творчі здібності тренера-викладача	2
15.	Застосування методів активного навчання в майбутній тренерсько-викладацькій діяльності	2
	Разом	30

5. Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів – різноманітні види індивідуальної та колективної навчальної діяльності студентів, яка здійснюється ними на навчальних заняттях або під час поза аудиторної роботи за завданням викладача, під його керівництвом, проте без його безпосередньої участі.

Головна мета самостійної роботи студентів – закріплення і поглиблення набутих знань, оволодіння прийомами процесу пізнання, розвиток пізнавальних здібностей, а також формування навичок самостійної роботи в навчальній, науковій, професійній діяльності, здатності приймати на себе відповідальність, самостійно вирішити проблеми, знаходити конструктивні рішення, вихід із кризових ситуацій тощо.

Перелік завдань для самостійної роботи студентів

1. Удосконалити уміння та навички ґрунтовно опрацьовувати наукові джерела.
2. Ознайомитися з інформацією в рекомендованій літературі.
3. Ґрунтовно оволодіти знаннями з тем, що винесені на самостійне опрацювання студентів.
4. Написати реферат на тему «Сучасні досягнення та проблеми українського спорту».

5. Скласти словник основних термінів з дисципліни «Вступ до спеціальності»
6. Скласти власні тестові завдання з дисципліни «Вступ до спеціальності».
7. Підготувати мультимедійну презентацію з дисципліни «Вступ до спеціальності».
8. Підготувати доповідь на тему «Радості і печаль майбутньої професії».

Теми, що винесені на самостійне опрацювання студентів

№ з/п	Назва теми
1.	Сфери впровадження фізичної культури.
2.	Основні показники стану розвитку фізичної культури в державі, регіоні чи організації.
3.	Передумови зародження і розвитку фізкультурно-спортивного руху в Україні.
4.	Структура професійної підготовки фахівців фізичного виховання та спорту в Нідерландах.
5.	Структура професійної підготовки фахівців фізичного виховання та спорту у Фінляндії.
6.	Структура професійної підготовки фахівців фізичного виховання та спорту у Франції.
7.	Структура професійної підготовки фахівців фізичного виховання та спорту в Ірландії.
8.	Заклади фізкультурної освіти в Україні.
9.	Освітньо-кваліфікаційні рівні та структура підготовки бакалаврів фізичної культури і спорту.
10.	Категорійність тренерів.
11.	Організація тренувального процесу.
12.	Фази професійного становлення.
13.	Феномен психічного (професійного) вигорання.
14.	Вектори реалізації державної політики сфери, що утворюють платформу для формування здорової нації та успішної спортивної України.
15.	Методи спортивного тренування.

6. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

ПИТАННЯ ДО МОДУЛЬНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ №1

1. Фізична культура як суспільне явище.
2. Місце фізичної культури в загальній культурі людства.
3. Визначення поняття «фізична культура».
4. Основні завдання фізичної культури.

5. Основні форми фізичної культури.
6. Основні засоби фізичної культури.
7. Основні функції фізичної культури.
8. Сфери впровадження фізичної культури.
9. Основні показники стану розвитку фізичної культури в державі, регіоні чи організації.
10. Спортивна термінологія.
11. Тезаурус фізичного виховання і спорту.
12. Тлумачення основних понять сфери фізичного виховання і спорту.
13. Визначення поняття «фізична культура».
14. Визначення поняття «фізичне виховання».
15. Визначення поняття «спорт».
16. Фізкультурно-спортивний рух в Україні.
17. Історії зародження і розвитку спорту.
18. Міжнародні спортивні організації.
19. Передумови зародження і розвитку фізкультурно-спортивного руху в Україні.
20. Сучасні досягнення та проблеми українського спорту.

ПИТАННЯ ДО МОДУЛЬНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ №2

1. Організація освітнього процесу у закладах вищої освіти.
2. Науково-методичне забезпечення навчального процесу.
3. Форми організації навчання.
4. Структура професійної підготовки фахівців фізичного виховання та спорту в зарубіжних країнах.
5. Структура професійної підготовки фахівців фізичного виховання та спорту в Великій Британії.
6. Структура професійної підготовки фахівців фізичного виховання та спорту у Фінляндії.
7. Структура професійної підготовки фахівців фізичного виховання та спорту у Австрії.
8. Структура професійної підготовки фахівців фізичного виховання та спорту у Бельгії.
9. Структура професійної підготовки фахівців фізичного виховання та спорту в Нідерландах.
10. Структура професійної підготовки фахівців фізичного виховання та спорту у Франції. Структура професійної підготовки фахівців фізичного виховання та спорту в Ірландії.
11. Компетентності, якими повинен оволодіти бакалавр з фізичного виховання і спорту.
12. Визначення поняття «компетенція».
13. Визначення поняття «компетентність».
14. Визначення поняття «інтегральна компетентність».
15. Загальні компетентності, якими повинен оволодіти бакалавр з фізичного виховання і спорту.

16. Спеціальні компетентності, якими повинен оволодіти бакалавр з фізичного виховання і спорту.
17. Структура кадрового забезпечення спеціальності 017 фізична культура і спорт.
18. Структура вищої освіти в Україні.
19. Система ступеневої освіти.
20. Заклади фізкультурної освіти в Україні.
21. Поняття про професію, спеціальність, посаду.
22. Посади бакалаврів фізичної культури і спорту.
23. Освітньо-кваліфікаційні рівні та структура підготовки бакалаврів фізичної культури і спорту.

ПИТАННЯ ДО МОДУЛЬНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ №3

1. Особливості професійної діяльності тренера-викладача.
2. Особа тренера в сучасному спорті і його функціональні обов'язки.
3. Категорійність тренерів.
4. Визначення поняття «Професійна майстерність тренера».
5. Складові професійної майстерності та структура діяльності тренера.
6. Організація тренувального процесу.
7. Труднощі на шляху професійного становлення.
8. Кризи професійного становлення та їх подолання.
9. Основні чинники криз професійного становлення.
10. Фази професійного становлення.
11. Визначення «Професійна криза».
12. Професійні деструкції та шляхи їх подолання.
13. Феномен психічного (професійного) вигорання.
14. Професійне самовизначення студентів як невід'ємна складова їх професійної підготовки у закладі вищої освіти.
15. Основні етапи професійного шляху фахівця.
16. Періодизація професійного становлення фахівця у сфері фізичної культури і спорту.
17. Професійне самовизначення студентів як невід'ємна складова професійної підготовки у закладі вищої освіти.
18. Проблеми сфери фізичної культури і спорту на сучасному етапі.
19. Завдання сфери фізичної культури і спорту на сучасному етапі.
20. Вектори реалізації державної політики сфери, що утворюють платформу для формування здорової нації та успішної спортивної України.
21. Вектор – підвищення рівня фізичної активності.
22. Вектор – якісні зміни в спорті вищих досягнень.
23. Вектор – розвиток спортивної інфраструктури.
24. Вектор – діджиталізація сфери фізичної культури і спорту.
25. Вектор – оптимізація кадрового забезпечення сфери фізичної культури і спорту.

ПИТАННЯ ДО МОДУЛЬНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ №4

1. Професійно-педагогічна культура та імідж фахівця фізичного виховання та спорту.
2. Поняття професійно-педагогічного іміджу фахівця.
3. Імідж та флеш-імідж фахівця фізичного виховання та спорту.
4. Іміджмейкінг фахівців фізичної культури та спорту.
5. Професійно-педагогічна культура та імідж фахівця фізичного виховання та спорту.
6. Основні функції діяльності тренера-викладача.
7. Структура підготовленості тренера.
8. Модельні характеристики професійної кваліфікації тренера.
9. Основні функції діяльності тренера-викладача.
10. Педагогічні та творчі здібності тренера-викладача.
11. Особистість тренера.
12. Професійні здібності тренера-викладача.
13. Творчі здібності тренера- викладача.
14. Застосування методів активного навчання в майбутній тренерсько-викладацькій діяльності.
15. Методи активного навчання, їх особливості та характерні ознаки.
16. Методи спортивного тренування.
17. Особливості застосування активних методів навчання в майбутній тренерсько-викладацькій діяльності.

ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ З ДИСЦИПЛІНИ «ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ»

1. Фізична культура як суспільне явище.
2. Місце фізичної культури в загальній культурі людства.
3. Визначення поняття «фізична культура».
4. Основні завдання фізичної культури.
5. Основні форми фізичної культури.
6. Основні засоби фізичної культури.
7. Основні функції фізичної культури.
8. Сфери впровадження фізичної культури.
9. Основні показники стану розвитку фізичної культури в державі, регіоні чи організації.
10. Спортивна термінологія.
11. Тезаурус фізичного виховання і спорту.
12. Тлумачення основних понять сфери фізичного виховання і спорту.
13. Визначення поняття «фізична культура».
14. Визначення поняття «фізичне виховання».
15. Визначення поняття «спорт».
16. Фізкультурно-спортивний рух в Україні.
17. Історії зародження і розвитку спорту.
18. Міжнародні спортивні організації.

19. Передумови зародження і розвитку фізкультурно-спортивного руху в Україні.
20. Сучасні досягнення та проблеми українського спорту.
21. Організація освітнього процесу у закладах вищої освіти.
22. Науково-методичне забезпечення навчального процесу.
23. Форми організації навчання.
24. Структура професійної підготовки фахівців фізичного виховання та спорту в зарубіжних країнах.
25. Структура професійної підготовки фахівців фізичного виховання та спорту в Великій Британії.
26. Структура професійної підготовки фахівців фізичного виховання та спорту у Фінляндії.
27. Структура професійної підготовки фахівців фізичного виховання та спорту у Австрії.
28. Структура професійної підготовки фахівців фізичного виховання та спорту у Бельгії.
29. Структура професійної підготовки фахівців фізичного виховання та спорту в Нідерландах.
30. Структура професійної підготовки фахівців фізичного виховання та спорту у Франції. Структура професійної підготовки фахівців фізичного виховання та спорту в Ірландії.
31. Компетентності, якими повинен оволодіти бакалавр з фізичного виховання і спорту.
32. Визначення поняття «компетенція».
33. Визначення поняття «компетентність».
34. Визначення поняття «інтегральна компетентність».
35. Загальні компетентності, якими повинен оволодіти бакалавр з фізичного виховання і спорту.
36. Спеціальні компетентності, якими повинен оволодіти бакалавр з фізичного виховання і спорту.
37. Структура кадрового забезпечення спеціальності 017 фізична культура і спорт.
38. Структура вищої освіти в Україні.
39. Система ступеневої освіти.
40. Заклади фізкультурної освіти в Україні.
41. Поняття про професію, спеціальність, посаду.
42. Посади бакалаврів фізичної культури і спорту.
43. Освітньо-кваліфікаційні рівні та структура підготовки бакалаврів фізичної культури і спорту.
44. Особливості професійної діяльності тренера-викладача.
45. Особа тренера в сучасному спорті і його функціональні обов'язки.
46. Категорійність тренерів.
47. Визначення поняття «Професійна майстерність тренера».
48. Складові професійної майстерності та структура діяльності тренера.
49. Організація тренувального процесу.

50. Труднощі на шляху професійного становлення.
51. Кризи професійного становлення та їх подолання.
52. Основні чинники криз професійного становлення.
53. Фази професійного становлення.
54. Визначення «Професійна криза».
55. Професійні деструкції та шляхи їх подолання.
56. Феномен психічного (професійного) вигорання.
57. Професійне самовизначення студентів як невід’ємна складова їх професійної підготовки у закладі вищої освіти.
58. Основні етапи професійного шляху фахівця.
59. Періодизація професійного становлення фахівця у сфері фізичної культури і спорту.
60. Професійне самовизначення студентів як невід’ємна складова професійної підготовки у закладі вищої освіти.
61. Проблеми сфери фізичної культури і спорту на сучасному етапі.
62. Завдання сфери фізичної культури і спорту на сучасному етапі.
63. Вектори реалізації державної політики сфери, що утворять платформу для формування здорової нації та успішної спортивної України.
64. Вектор – підвищення рівня фізичної активності.
65. Вектор – якісні зміни в спорті вищих досягнень.
66. Вектор – розвиток спортивної інфраструктури.
67. Вектор – діджиталізація сфери фізичної культури і спорту.
68. Вектор – оптимізація кадрового забезпечення сфери фізичної культури і спорту.
69. Професійно-педагогічна культура та імідж фахівця фізичного виховання та спорту.
70. Поняття професійно-педагогічного іміджу фахівця.
71. Імідж та флеш-імідж фахівця фізичного виховання та спорту.
72. Іміджмейкінг фахівців фізичної культури та спорту.
73. Професійно-педагогічна культура та імідж фахівця фізичного виховання та спорту.
74. Основні функції діяльності тренера-викладача.
75. Структура підготовленості тренера.
76. Модельні характеристики професійної кваліфікації тренера.
77. Основні функції діяльності тренера-викладача.
78. Педагогічні та творчі здібності тренера-викладача.
79. Особистість тренера.
80. Професійні здібності тренера-викладача.
81. Творчі здібності тренера- викладача.
82. Застосування методів активного навчання в майбутній тренерсько-викладацькій діяльності.
83. Методи активного навчання, їх особливості та характерні ознаки.
84. Методи спортивного тренування.
85. Особливості застосування активних методів навчання в майбутній тренерсько-викладацькій діяльності.

7. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються такі методи навчання, як:

1. Репродуктивний.
2. Проблемного навчання.
3. Евристичний (частково-пошуковий).
4. Дослідницький.

Активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів здійснюється через застосування таких форм навчання, як:

- проблемні лекції, лекції теоретичного моделювання;
- практичні-дискусії, практичні - розгорнуті бесіди;
- ділові ігри (елементи);
- презентації навчальних матеріалів;
- застосування наочних матеріалів;
- робота в Інтернеті, бібліотеці;
- застосування методу «case-study»;
- застосування методу «круглого столу»;
- консультації (настановні, контрольні, проблемні).

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми лекції обмежується двома-трьома ключовими моментами, увага студентів концентрується на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках, використовується передовий досвід. Під час лекцій використовується друкований опорний конспект у якому виділені головні висновки з питань, що розглядаються. При викладанні лекційного матеріалу студентам пропонуються питання для самостійного розмірковування. При цьому лектор задає запитання, які спонукають студента шукати розв'язання проблемної ситуації. Така система примушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

Дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників з приводу даної теми (питання), а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд проблемних ситуацій у процесі вивчення навчального матеріалу.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних результатів роботи з виконання індивідуальних завдань.

Метод «круглого столу» має високу ефективність в навчальному процесі студентів. Обговорюючи за круглим столом проблемні питання, студенти вчаться виступати, відстоювати свою точку зору, тим самим збагачуючи свою лексику. Це один з організаційних форм пізнавальної діяльності студентів, що дозволяє закріпити отримані раніше знання, заповнити відсутню інформацію, сформулювати вміння розв'язувати проблеми, зміцнити позиції, навчитися культурі ведення дискусії.

Ділові ігри – метод навчання професійної діяльності шляхом її моделювання, близького до реальних умов, із обов'язковим динамічним розвитком ситуації, завдання чи проблеми, котру варто розв'язати відповідно до характеру ухвал і дій її учасників.

8. Форми контролю

Поточний контроль: опитування, тестові завдання, написання есе, виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn) Проміжний контроль: написання модульних контрольних робіт Підсумковий контроль: екзамен.

9. Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів з курсу «Вступ до спеціальності»

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів на практичних заняттях

1. Критерії оцінювання відповідей студентів на практичному занятті, усна відповідь. Навчальні досягнення студентів на практичних заняттях оцінюються до 2 балів:

Оцінка, в балах	Критерії оцінювання
9-10	Студент має глибокі міцні і системні знання з теми, використовує наукову термінологію, вільно володіє понятійним апаратом. Вміє працювати з науковою літературою. Будує відповідь логічно, послідовно, розгорнуто, використовуючи наукову термінологію. Не допускає помилок в усній формі.
7-8	Студент має міцні ґрунтовні знання, вміє застосовувати їх на практиці, виконує практичну роботу без помилок, але може допустити неточності, окремі помилки в формулюванні відповідей, незначні мовні помилки в наведених прикладах. Студент недостатньо вміє самостійно мислити, не може вийти за межі теми.
5-6	Студент в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
3-4	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, має фрагментарні

	знання з теми. Не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований. Не вміє викласти програмний матеріал. Мова невиразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею.
1-2	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів, допускаючи при цьому суттєві помилки.

Критерії оцінювання виконання студентів модульних контрольних робіт.

Відповідно до начального плану передбачено виконання 4 модульні контрольні роботи, за кожною студент отримує до 30 балів. Модульні контрольні роботи складаються з 30 тестових питань і трьох відповідей, одна з яких правильна. Модульні контрольні роботи знаходяться на elearn.nubip.edu.ua на сторінці дисципліни «Вступ до спеціальності». За кожною правильною відповідь на питання модульної контрольної роботи, студент отримує 1 бал (30 питань*1 бал= 30 балів).

Критерії оцінювання виконання студентів завдань самостійної роботи.

1. Критерії оцінювання написання реферату на тему «Сучасні досягнення та проблеми українського спорту». Реферат на тему «Сучасні досягнення та проблеми українського спорту», підготовлений студентами, оцінюється до 20 балів:

Оцінка, в балах	Критерії оцінювання
17-20	Запропонована студентом робота викладена в обсязі, що вимагається, оформлена грамотно, спирається на базовий теоретичний і практичний матеріал, містить нову, сучасну інформацію з даного питання і пропозиції щодо її практичного застосування.
13-16	Запропонована студентом робота викладена в обсязі, що вимагається, оформлена грамотно, спирається переважно на базовий теоретичний і практичний матеріал, містить фрагменти сучасної інформації.
9-12	Запропонована студентом робота викладена в необхідному обсязі, оформлена грамотно, включає базовий теоретичний та практичний вихід, але містить певні недоліки у висвітленні питання, яке досліджувалось.
5-8	Робота містить базовий теоретичний та практичний матеріал, але не має практичного виходу. Виклад матеріалу неточний, присутні недоліки у висвітленні теми.
1-4	Робота містить базовий теоретичний та практичний матеріал, але тема розкрита неповністю. Виклад матеріалу неточний, присутні недоліки у висвітленні теми. Обсяг запропонованої роботи не відповідає вимогам.

2. Критерії оцінювання складання словника основних термінів з дисципліни «Вступ до спеціальності». Словник основних термінів з дисципліни «Вступ до спеціальності», підготовлений студентом, оцінюється до 20 балів:

Оцінка, в балах	Критерії оцінювання
16-20	нараховуються студентам, які не лише склали повний перелік визначених термінів з конкретної теми, а й можуть вільно розтлумачити їх зміст.
11-15	нараховуються студентам, які не лише склали повний перелік визначених термінів з конкретної теми, а й можуть розтлумачити їх зміст, допускаючи помилки в формулюванні відповідей.
6-10	нараховуються студентам, які не лише склали повний перелік визначених термінів з конкретної теми, але не можуть розтлумачити їх зміст.

1-5	нараховуються студентам, які склали неповний перелік визначених термінів з конкретної теми і не можуть їх розтлумачити без конспекту.
-----	---

3. Критерії оцінювання створення студентом власних мультимедійних презентацій з дисципліни «Вступ до спеціальності». Мультимедійні презентації з дисципліни «Вступ до спеціальності», підготовлені студентами, оцінюються до 30 балів:

Оцінка, в балах	Критерії оцінювання
25-30	У презентації відображено глибоке розуміння та усвідомлення матеріалу, творчий підхід до поставлених задач. Під час аналізу-інтерпретації зроблені самостійні висновки, аргументація, висловлене власне ставлення до проблеми. Малюнки, звуки, фото, анімації – у кількості, виправданій змістом презентації. Робота виконана творчо і самостійно. Презентація характеризується оригінальністю.
19-24	Загалом презентація відповідає тематиці проекту і є досить інформативною. Прослідковується певна структура в розміщенні інформації. Естетичний вигляд дещо псує недостатньо чітка структура розміщення інформації.
13-18	Презентація має чіткі цілі, відповідні темі. Включена інформація добута із різноманітних джерел. Презентація без творчих знахідок.
7-12	Презентація представляє інформацію структуровано у формі опорного конспекту, зрозуміло для аудиторії. Зроблений акцент на важливих питаннях.
1-6	Презентація сфокусована на темі, але не висвітлює її. Наявна певна організаційна структура. Можуть бути фактичні помилки чи незрозумілості, але вони не значні.

4. Критерії оцінювання створення студентом власних тестових завдань з дисципліни «Вступ до спеціальності». Власні тестові завдання з дисципліни «Вступ до спеціальності», підготовлені студентами, оцінюються до 30 балів:

Оцінка, в балах	Критерії оцінювання
25-30	Тестові завдання чітко відповідають тематиці та оформлені грамотно; характеризуються ґрунтовністю питань і відповідей тестових завдань, а також оригінальністю; наявність 20 запитань тестового завдання.
19-24	Тестові завдання відповідають тематиці та оформлені грамотно, але присутні недоліки у висвітленні питання; наявність 15 запитань тестового завдання.
13-18	Тестові завдання відповідають тематиці та оформлені грамотно, але містить певні негрубі помилки у висвітленні питання; наявність 12 запитань тестового завдання.
7-12	Тестові завдання частково відповідають тематиці, при оформленні допущені помилки; наявність 8 запитань тестового завдання.
1-6	Тестові завдання частково відповідають тематиці, при оформленні допущені грубі помилки; наявність 5 запитань тестового завдання.

5. Критерії оцінювання написання студентом доповідей на тему «Радості і печаль майбутньої професії». Підготовлена студентами доповідь, оцінюється до 30 балів:

Оцінка, в балах	Критерії оцінювання
25-30	У доповіді відображено глибоке розуміння та усвідомлення матеріалу, творчий підхід до поставлених задач. Під час аналізу-інтерпретації зроблена аргументація, висловлене власне ставлення до проблеми. Робота виконана творчо і самостійно, доповідь характеризується оригінальністю.
19-24	Загалом презентація відповідає тематиці проекту і є досить інформативною.

	Прослідковується певна структура в розміщенні інформації. Естетичний вигляд дещо псує недостатньо чітка структура розміщення інформації.
13-18	Презентація має чіткі цілі, відповідні темі. Включена інформація добута із різноманітних джерел. Доповідь без творчих знахідок.
7-12	Доповідь представляє інформацію структуровано у формі опорного конспекту, зрозуміло для аудиторії. Зроблений акцент на важливих питаннях.
1-6	Доповідь сфокусована на темі, але не висвітлює її. Наявна певна організаційна структура. Можуть бути фактичні помилки чи незрозумілості, але вони не значні.

Критерії оцінювання складання студентами екзамену.

1. Критерії оцінювання написання студентом відповідей на екзаменаційні запитання. Відповідь на одне екзаменаційне запитання, оцінюється до 10 балів (2 питання по 10 балів):

2.

Оцінка, в балах	Критерії оцінювання
9-10	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.
7-8	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
5-6	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
3-4	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
1-2	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.

3. Критерії оцінювання написання студентом відповідей на тестові завдання. Написання тестових завдань, оцінюється до 10 балів .

За кожен правильну відповідь на питання, студент отримує 1 бал (10 питань*1 бал= 10 балів).

Розподіл балів, які отримують студенти

1 курс I семестр			
Поточне тестування	Змістовний модуль 1.	Тема 1.1. (активність студентів на занятті)	10
		Тема 1.2. (активність студентів на занятті)	10
		Тема 1.3. (активність студентів на занятті)	10
		Самостійна робота. Написання реферату на тему «Сучасні досягнення та проблеми українського спорту»	20
		Самостійна робота. Складання словника основних термінів з дисципліни «Вступ до спеціальності»	20
		Модульна контрольна робота	30
		Всього за Змістовний модуль 1	100
	Змістовний модуль 2.	Тема 2.1. (активність студентів на занятті)	10
		Тема 2.2. (активність студентів на занятті)	10
		Тема 2.3. (активність студентів на занятті)	10
		Тема 2.4. (активність студентів на занятті)	10
		Самостійна робота. Підготувати мультимедійну презентацію з дисципліни «Вступ до спеціальності»	30
		Модульна контрольна робота	30
		Всього за Змістовний модуль 2	100
	Змістовний модуль 3.	Тема 3.1. (активність студентів на занятті)	10
		Тема 3.2. (активність студентів на занятті)	10
		Тема 3.3. (активність студентів на занятті)	10
		Тема 3.4. (активність студентів на занятті)	10
		Самостійна робота. Складання власного тестового завдання	30
		Модульна контрольна робота	30
		Всього за Змістовний модуль 3	100
	Змістовний модуль 4.	Тема 4.1. (активність студентів на занятті)	10
		Тема 4.2. (активність студентів на занятті)	10
		Тема 4.3. (активність студентів на занятті)	10
		Тема 4.4. (активність студентів на занятті)	10
		Самостійна робота. Доповідь на тему «Радості і печаль майбутньої професії»	30
		Модульна контрольна робота	30
		Всього за Змістовний модуль 4	100
ЕКЗАМЕН	Відповіді на екзаменаційні запитання (2 питання по 10 балів)		20
	Відповіді на тестові завдання (10 тестових завдань по 1 балу)		10

Засвоєння здобувачем вищої освіти програмного матеріалу змістового модуля вважається успішним, якщо рейтингова оцінка його становить не менше, ніж 60 балів за 100-бальною шкалою.

Після проведення проміжних атестацій із змістових модулів (модульних контрольних робіт) і визначення їх рейтингових оцінок лектором дисципліни визначається рейтинг здобувача вищої освіти з навчальної роботи R_{HP} (не більше 70 балів) за формулою:

$$R_{HP} = \frac{0,7 \cdot (R^{(1)}_{ЗМ} + \dots + R^{(n)}_{ЗМ})}{n}$$

де $R^{(1)}_{ЗМ}$, $R^{(n)}_{ЗМ}$ – рейтингові оцінки із змістових модулів за 100-бальною шкалою;

n – кількість змістових модулів.

Рейтинг здобувача вищої освіти з навчальної роботи округлюється до цілого числа.

На рейтинг з навчальної роботи можуть впливати рейтинг з додаткової роботи та рейтинг штрафний.

Рейтинг з додаткової роботи додається до рейтингу з навчальної і не може перевищувати 20 балів. Він визначається лектором і надається здобувачам вищої освіти рішенням кафедри за виконання робіт, які не передбачені навчальним планом, але сприяють підвищенню рівня їх знань з дисципліни.

Максимальна кількість балів (20) надається здобувачу вищої освіти за:

- отримання диплому I-го ступеню переможця студентської наукової конференції навчально-наукового інституту чи факультету (коледжу) з відповідної дисципліни;
- отримання диплому переможця (I, II чи III місце) II-го етапу Всеукраїнської студентської олімпіади з дисципліни чи спеціальності (напряму підготовки) у поточному навчальному році;
- отримання диплому (I, II чи III ступеню) переможця Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з відповідної дисципліни у поточному навчальному році;
- авторство (співавторство) у поданій заявці на винахід чи отриманому патенті України з відповідної дисципліни;
- авторство (співавторство) у виданій науковій статті з відповідної дисципліни;
- виготовлення особисто навчального стенду, макету, пристрою, приладу; розробка комп'ютерної програми (за умови, що зазначене використовується в освітньому процесі при викладанні відповідної дисципліни).

Рейтинг штрафний не перевищує 5 балів і віднімається від рейтингу з навчальної роботи. Він визначається лектором і вводиться рішенням кафедри

для здобувачів вищої освіти, які невчасно засвоїли матеріали змістових модулів, не дотримувалися графіка роботи, пропускали заняття тощо.

Семестровий екзамен (далі – екзамен) – це форма підсумкової атестації засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни за семестр.

Здобувач вищої освіти допускається до складання екзамену або заліку з дисципліни, якщо з цієї дисципліни ним повністю виконані всі види робіт, передбачені робочим навчальним планом та робочою навчальною програмою, а його рейтинг з навчальної роботи з цієї дисципліни становить 6 не менше, ніж 42 бали ($60 \text{ балів} \times 0,7 = 42 \text{ бали}$).

Студенти, які з навчальної роботи набрали 60 і більше балів, можуть не складати екзамен (залік), але повинні з'явитись із заліковою книжкою на екзамен (залік), де за своєю письмовою згодою (на бланку відповідей на білет) отримати екзаменаційну оцінку (залік) “Автоматично”, відповідно до набраної кількості балів, переведених у національні оцінки.

Екзаменаційний білет містить 2 екзаменаційні запитання і 10 тестових завдань.

При проведенні екзамену в електронній формі всі типи тестових завдань оцінюються автоматично системою тестів, окрім розгорнутих відповідей на екзаменаційні запитання. Розгорнуті відповіді на екзаменаційні запитання типу «есе» в системі «Elearn» перевіряють НПП, які проводять екзамен, і виставляють відповідну оцінку.

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371).

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перекладання:	Презентації, тестові завдання, доповіді, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перекладання модулів відбувається із дозволу викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Презентації, тестові завдання, доповіді повинні бути оформлені згідно зразку та мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин

відвідування:	(наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)
----------------------	--

10.Рекомендовані джерела інформації:

1. Арефьев В. Г. Основы теории та методики физического воспитания: підручник. Київ: Видавництво НПУ імені М.П.Драгоманова, 2010. 268 с.
2. Балашов Д. І. Графічна термінологія рухів та вихідних положень [Текст] : методична розробка для самостійної підготовки до практичних занять : для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» / Д. І. Балашов, Д. В. Бермудес. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2022. 60 с.
3. Войнар Ю., Наварецький Д., Глазирін І. Д. Розвиток та сучасні тенденції системи підготовки фахівців з фізичної культури в умовах Євроінтеграції: монографія. Черкаси: Відлуння-Плюс, 2005. 184 с.
4. Гайдук О. Особливості професійної підготовки вчителів фізичного виховання в Німеччині (на прикладі фахових ВНЗ землі Баварія). *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві: збірник наукових праць*. №2 (22), 2013. С.10–16.
5. Гасюк І. Л. SOCIAL ASPECTS OF PERSONNEL MAINTENANCE OF PHYSICAL TRAINING AND SPORTS IN UKRAINE. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2010. № 6. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=148>
6. Грибан Г. П. Управління у сфері фізичної культури і спорту : метот. рекомендації / Г. П. Грибан. Житомир : Видав. "Рута", 2022. 124 с.
7. Грузінова Л. П., Грузінов О. Я. Методи активного навчання. *Вісник Академії адвокатури України*. 2017. Т. 14, № 2. С. 122-128.
8. Домбровська С.М. Державне регулювання фізичної культури та спорту в Україні : монографія / С. М. Домбровська, С. А. Вавренюк, В. В. Палюх. Харків : НУЦЗУ, 2020. 313 с
9. Дутчак, М. Сучасна концепція кадрового забезпечення сфери фізичної культури і спорту в Україні. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*, 2020, 2: 124-129.
10. Жиденко, А. О. Професійна підготовка тренерів у галузі фізичної культури та спорту / А. О. Жиденко, В. В. Паперник // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15 : Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) : зб. наук. праць. - Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. Вип. 3К (162). С. 142-147.
11. Закон України «Про вищу освіту». URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
12. Закон України «Про освіту». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

13. Іваній І. В. Професійно-педагогічна культура та імідж фахівця фізичного виховання та спорту. *Імідж сучасного педагога*. 2016. № 4. С. 43–48.
14. Іваній І. В., Сергієнко В. М. Психологія фізичного виховання та спорту : навчально-методичний посібник. Суми: ФОП Цьома С.П., 2016. 204 с.
15. Іващенко В. П., Безкопильний О. П. Теорія і методика фізичного виховання : підручник. Черкаси, 2006. 420 с.
16. Квасниця І. М., Квасниця О. М. Особливості сутності конкурентоспроможності майбутнього тренера-викладача з виду спорту. *Науковий часопис [Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова]. Серія 15 : Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*. 2019. Вип. 1. С. 29-34.
17. Коваленко О. Е., Брюханова Н. О., Корольова Н. В., Шматков Є. В. Методика професійного навчання: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів інженерно-педагогічних спеціальностей. Харків: Контраст. 2008. 483 с.
18. Кокун О.М. Психологія професійного становлення сучасного фахівця: монографія. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. Агенство», 2012. 200 с.
19. Корносенко О. К. Специфікації й функції професійної діяльності фітнес-тренера. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт*. 2015. Вип. 129(2). С. 173-177.
20. Марциняк-Дорош О. М. Мотивація до самовдосконалення через методи активного навчання. *Молодий вчений*. 2014. № 12(2). С. 264-266.
21. Надтока О. О. Модель підготовки тренера-викладача до виховної роботи у ДЮСШ. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / редкол.: Т. І. Сущенко (гол. ред.) та ін. Запоріжжя*, 2016. Вип. 49 (102). С. 156–162.
22. Нікітенко С. В. Ефективність державного управління фізичною культурою та спортом в Україні. Актуальні проблеми державного управління. 2016. 1(49). URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/apdu/2016-1/doc/2/05.pdf>
23. Оніщук Л.М. Вступ до спеціальності. Фізична культура і спорт : конспект лекцій для студентів денної форми навчання спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» освітнього рівня бакалавр / Л.М. Оніщук, А.В. Остапов. Полтава : Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2020. 146 с.
24. Організація масових спортивних заходів і показових виступів: навч. посіб./ укладачі В.А. Товт, Н.В. Семаль, Е.М. Сивохоп – Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2023. 142 с.
25. Павлюк Є. О. Аналіз професійного становлення майбутніх тренерів-викладачів у процесі фахової підготовки. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Сер. : Педагогічні та психологічні науки*. 2013. № 4. С. 191–207.

26. Петровська Т.В. Майстерність спортивного педагога: навч. посіб. Київ: НУЦФВСУ, вид-во «Олімпійська література», 2015. 184 с.
27. Словник основних понять з фізичної культури : для студентів факультетів фізичного виховання вищих пед. навч. закладів / уклад. О. А. Согоконь, О. В. Донець. Полтава : Сімон, 2020. 111 с.
28. СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/04/25/017-fizichna-kultura-i-sport-bakalavr.pdf>
29. Стратегія розвитку фізичної культури і спорту до 2028 року. URL: <https://mizhiria-osvita.gov.ua/uploads/1-1.pdf>
30. Фізична культура і спорт: методологія наукових досліджень/матеріали науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти зі спеціальності 017 Фізична культура і спорт освітнього ступеня «Магістр» (м. Ужгород 13–17 грудня 2021 р.). Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 132 с.
31. Фролова Л. С. Вступ до спеціальності «Фізичне виховання»: навчально-методичний посібник. Черкаси, 2014. 282 с.
32. Характеристика діяльності й особистості тренера-вчителя фізичної культури. URL: <http://5fan.ru/wievjob.php?id=40931>
33. Чобітько М. Професійне самовизначення майбутнього вчителя. Освіта і управління. 2005. № 1. С. 135–140.